

Bolyst Bygdemellom

januar 2013 – august 2016

Foreløpig sluttrapport

Tinn, august 2016

Prosjektansvarlig:
Tinn kommune v/Dagfinn Jaren

Prosjektleder:
Jenny Fossum Grønn

1. Innledning

1.1. Bakgrunn

Det 3-årige bolystprosjektet Bygdemellom (januar 2013 – august 2016) ble opprettet i etterkant av at flere små bygdeskoler ble slått sammen og det ble etablert ny sentralskole i Atrå i 2010.

Nedleggingen av bygdeskolene skjedde relativt raskt og ikke uten protester. Det ble viktig å finne nye samarbeidsarenaer i bygdene, og målet var at prosjektet Bygdemellom skulle være en slik arena, der grende- og bygdeutviklingslagene skulle spille en særskilt rolle i den videre utviklingen av bygdesamfunnene. Arbeidet skulle også bygge videre på småsamfunnssatsingen fra årene før, der ulike utviklingsprosjekter ble gjennomført bl.a. i Austbygde og Hovin og flere bygdelag ble etablert.

1.2. Sammendrag

Bygdemellom ble startet opp i januar 2013 med Tinn kommune som prosjekteier og med støtte fra Telemark fylkeskommune. I juni 2013 fikk prosjektet innvilget Bolystmidler fra Kommunal- og regionaldepartementet (den gang Kommunal- og moderniserings-departementet) og var dermed fullfinansiert.

Bygdemellom har konsentrert seg om fire hovedområder:

1. Barn og unge
2. Stedsutvikling/boliger
3. Tur- og sykkelstier
4. Tilrettelegging for aktiviteter på og ved Tinnsjøen

Kommunen har vært prosjekteier, og foruten representanter fra de fire utviklingslagene, har styringsgruppa for Bygdemellom bestått av ungdomslederen i Tinn kommune og representanter fra Rjukan Næringsutvikling, Samfunns- og miljøutvalget og Ungdomsrådet. Ulike lag og foreninger, reiselivsnæringa m.fl. har vært involvert i prosjektet gjennom arbeidsgrupper og delprosjekter.

2. Gjennomføring og organisering

2.1. Prosjektperiode

Bygdemellom har langt på vei fulgt prosjektplanen i gjennomføring og organisering. Prosjektperioden har blitt forlenget i to omganger, da opprinnelig prosjektperiode var 2,5 år fra januar 2013. Prosjektet skulle avsluttes ila høsten 2015, men fikk utsatt rapporteringsfrist til august 2016 da enkelte av delprosjektene ikke ble landet før våren 2016.

2.2. Prosjektleder og styringsgruppe

Prosjektleder har vært ansatt i Enhet for plan, landbruk og miljøvern gjennom hele prosjektperioden. Forankringen i denne enheten har sikret nærhet til prosjektansvarlig, god dialog med administrasjonen og kjennskap til planarbeid og andre oppgaver i enheten som har berøringspunkter med og relevans for prosjektet.

Sammensetningen i styringsgruppa har vært relativt stabil med kun én utskiftning i siste fase av prosjektperioden. Den har bestått av følgende personer:

Dagfinn Jaren (PA):	Enhet for plan, landbruk og miljøvern
Steinar Ulla (leder):	Rjukan næringsutvikling
Eivind Ørnes:	Samfunns- og miljøutvalget (erstattet av ny leder i utvalget, Flemming Gilhaug, siste halvår av prosjektet)
Chatura Øverdal:	Tinn ungdomsråd 2013 -14, har sittet i gruppa også etter at hun gikk ut av Ungdomsrådet
Lars Sander Gardsteig Fæhn:	Tinn ungdomsråd 2013 -14, ble sittende i gruppa også etter at han gikk ut av Ungdomsrådet. Gikk ut av styringsgruppa høsten 2015 da han begynte på videregående skole utenfor kommunen
Vivian Mathisen:	Ungdomsleder
Barbro Stordalen:	Austbygde Utviklingslag
Knut Volland:	Tessungdalen Utvikling
Tor Helge Flåto:	Hovin Utvikling AS (har blitt sittende også etter at HU ble lagt ned)
Kari Anne Valsø:	Atrå i Morgo
Lene Hennum:	Telemark fylkeskommune
Jenny Fossum Grønn:	Prosjektleder

2.3. Arbeidsgrupper

I løpet av det første prosjektåret ble det holdt temavise møter og etablert arbeidsgrupper for flere av innsatsområdene. Noen av arbeidsgruppene møttes kun få ganger, til delprosjektet var realisert eller arbeidet tok en ny retning, mens andre har holdt det gående gjennom hele prosjektperioden, som f.eks. tinnmålgruppa.

2.4. Ekstern aktivitet og kommunikasjon

Prosjektleder og deler av styringsgruppa har deltatt på diverse seminarer i regi av Telemark fylkeskommune, Telemarksforskning, Fylkesmannen i Telemark, Statens Vegvesen, Husbanken, Tinn kommune m.fl. Bygdemellom opprettet nettside og facebookside tidlig i prosjektfasen.

3. Aktiviteter

Nedenfor følger en oversikt over de viktigste aktivitetene, tiltakene, funksjonene og rollene til Bygdemellom:

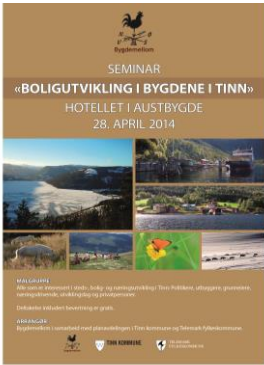
3.1. Bygdemellom som bindeledd og formidler

Hva	Først og fremst har Bygdemellom fungert som bindeledd og formidler. Prosjektet har vært kontaktpunkt for ulike utviklingsoppgaver i bygdene og for ulike lag og foreninger
Hensikt	Å bistå frivillige lag og foreninger med å komme videre med enkelte av sine prosjekter. Å styrke samarbeidet mellom utviklingslagene, formidle informasjon og støtte opp om langsiktig og kontinuerlig arbeid med steds- og bygdeutvikling også etter at prosjektperioden er over
Resultater	Utviklingslagene har fornyet og forsterket samarbeidet gjennom prosjektperioden. Hovin grendelag er reetablert i 2016 med støtte fra Bygdemellom. Lagene sto bak felles arrangement i juni 2016 som en avslutning av Bygdemellom
Veien videre	Utviklingslagene har vært aktive og jobbet parallelt med Bygdemellom, og de vil sikre kontinuitet i arbeidet med steds- og bygdeutvikling. Det er skapt en sterkere bevissthet om

	behovet for langsiktig tenkning og vedvarende stedsutviklingsarbeid. Bygdemellom har viet mye tid til å skissere løsninger for en videreføring av steds- og bygdeutviklerrollen på fast basis i kommunal regi. Prosjektet har ikke nådd fram med dette initiativet, men har likevel fått satt saker på dagsorden som vil bli videreført administrativt i kommunen
--	---

3.2. Boligutvikling i bygdene

A. Boligseminar

Hva	Gjennomføring av boligseminar april 2014
Hensikt	Sette boligutvikling i bygdene på dagsorden, stimulere politikere, utbyggere og privatpersoner til å satse på boligbygging
Samarbeids-partnere	Telemark fylkeskommune, Husbanken, Distriktssenteret
Resultater	 Det er skapt forventning fra politikerne om at nødvendig planverk kommer på plass slik at tiltak kan realiseres. Arbeidet med kommunedelplan for Atrå er satt i gang i samarbeid med Bygdemellom
Veien videre	Gjennom omstillingsprosjektet blir det høsten 2016 satt i gang en forstudie rundt boligsituasjonen i Tinn, der kompetansen fra Bygdemellom blir trukket inn. Prosjektleder for Bygdemellom har fått prosjektoppdraget med forstudien

B. Kommunedelplan for Atrå

Hva	Bygdemellom som pådriver for igangsettelse av kommunedelplan for Atrå
Hensikt	Kommunedelplanen er en vesentlig forutsetning for planlegging av boligutvikling i sentrumsnære deler av Atrå, noe som har vært et sentralt moment i Bygdemellom. Bygdemellom har vært pådriver for at dette arbeidet igangsettes og bidratt med arbeidsinnsats og innspill til planen gjennom relevante prosjektskisser og forstudier.
Samarbeids-partnere	Planavdelingen i Tinn kommune
Resultater	Prosessen med kommunedelplanen er satt i gang. Planprogrammet er lagt ut på høring i juni 2016, med høringsfrist i september
Veien videre	Arbeidet med kommunedelplanen vil settes i gang ila høsten 2016. Prosjektleder for Bygdemellom vil være kommunens saksbehandler

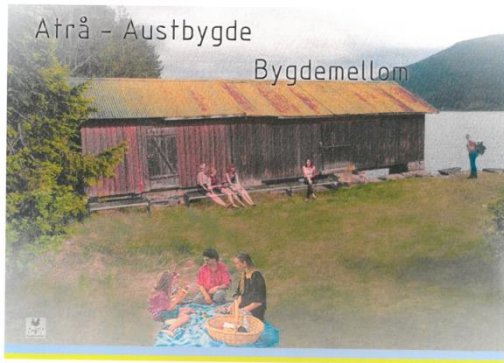
C. Prøvebolig i Hovin

Hva	Prosjektering av prøvebolig i Hovin
Hensikt	Se på muligheten for realisering av prøvebolig i Hovin. Husbanken innvilget kompetansemidler i 2012 til Hovin Utvikling AS for å utarbeide en skisse til et attraktivt boligprosjekt i Hovin
Samarbeids-partnere	Hovin Utvikling AS
Resultater	Prosjektet ble igjen lagt på is, da det var vanskelig å finne finansiering og det var liten

	oppslutning om prosjektet blant eierne i Hovin Utvikling AS
Veien videre	Prosjektet vil tas inn i den kommende forstudien om boligsituasjonen i Tinn og vil kunne være gjenstand for et eget forprosjekt dersom det er interesse for det

3.3. Gang- og sykkelvei

A. Prosjektskisse gang- og sykkelvei

Hva	Utarbeidelse av prosjektskisse for gang- og sykkelvei mellom Austbygde og Atrå i 2014
Hensikt	Å gi utviklingslagene og kommunen et grunnlag for det videre arbeidet med etablering av en trafiksikker forbindelse/gs-trasé mellom de to bygdene og innad i Atrå, spesielt rundt skolen
Samarbeids-partnere	Feste Landskap, Austbygde utviklingslag, Atrå i Morgo
Resultater	 Prosjektskissen gir oversikt over den planlagte strekningen, fungerer som et underlag for kommunedelplanen for Atrå og danner grunnlag for å søke om finansiering til gjennomføring av tiltaket. Den fokuserer primært på en gang- og sykkeltrasé som skal følge fylkesvegen. I tillegg foreslår den ulike tiltak som kan knytte en slik trasé til landskapet rundt og andre, allerede eksisterende tilbud. Som et resultat av prosjektskissen, ble Bygdemellom deltaker i fylkeskommunens satsing på sykkel gjennom LUK-programmet i 2015
Veien videre	Det vil bli utarbeidet en sykkelplan for Tinn kommune. Arbeidet med planen påbegynnes høsten 2016. Kunnskap fra Bygdemellom vil tas med i dette arbeidet, og de ulike delprosjektene vil forankres i denne planen. Austbygde utviklingslag har etablert en arbeidsgruppe for gang- og sykkelvei og vil følge det videre arbeidet med sykkelplan og gjennomføring av tiltak

B. Forstudie gang- og sykkelbroer

Hva	Utarbeidelse av forstudie om broer på friluftsområdet Sandven i Atrå og deltakelse i LUK-satsingen «Telemark sykkefylke nr 1»
Hensikt	Å vurdere plassering, materialvalg og kostnader med å etablere to broer på Sandven, slik at området blir tilgjengelig fra flere kanter og man vil få et sammenhengende turveinett i Atrå i nærområdet til Tinnsjøen
Samarbeids-partnere	Telemark fylkeskommune, Feste Landskap, Atrå i Morgo
Resultater	 Forstudien gir et grunnlag for søknader om finansiering av tiltaket og fungerer som underlag for kommunedelplanen for Atrå. Den har resultert i god dialog med bl.a. Statens vegvesen og at Bygdemellom har fått delta i nettverk for sykkelkommuner. På bakgrunn av dette har Bygdemellom tatt initiativ til og fått politisk gjennomslag for at Tinn kommune skal utarbeide sykkelplan
Veien videre	Dette prosjektet vil inngå som ett av tiltakene i sykkelplanen som skal utarbeides for Tinn kommune. Atrå i Morgo vil nedsette egen arbeidsgruppe for dette prosjektet

C. Skilting og merking av turruter

Hva	Skilting og merking av turruter i alle bygdene
Hensikt	Å tilrettelegge for økt aktivitet blant barn, unge og eldre i deres nærmiljø
Samarbeids-partnere	Hovin Utvikling/Blefjell IL, Austbygde utviklingslag/Sandviken Camping, Atrå i Morgo, Fjellguten skilag, Kirken i Tinn
Resultater	Gjennomført skilting og merking av 6 turruter i bygdene ihht nasjonal merkestandard.
Veien videre	Det er laget vedlikeholdsplaner for alle de merkede turstiene, som vil bli ivarettatt av de ulike aktørene (idrettslag m.fl)

3.4. Tinnsjøen

Hva	Tilrettelegging for aktiviteter på og ved Tinnsjøen
Hensikt	Tinnsjøen skal fremstå som en opplevelsesarena for bygdefolk og tilreisende samtidig som en verner om kultur- og naturverdier i og ved Tinnsjøen
Samarbeids-partnere	Sigurdslud grannelag, Norsk Industrierbeidermuseum/Tinn museum, Tinn baatforening
Resultater	 DAMPSKIPSBRYGGENE VED TINNSJÅ 1)Utgivelse av det historiske heftet «Dampskipsbryggene ved Tinnsjø» 2)Har bistått Tinnsjø baatforening med finansiering av reguleringsplan for ny båthavn
Veien videre	Bryggeheftet blir distribuert videre av utviklingslagene. Reguleringsplan for båthavna er ferdig, Tinnsjø baatforening har varslet oppstart av arbeidet

3.5. Stedsidentitet - tinnmålet

Hva	Koordinering av arbeid med tinnmålet i gruppa «Fokus på tinnmålet»
Hensikt	Å øke spesielt barn og unges bevissthet om den stedege dialekten og vekke interessen for språklig mangfold og identitet
Samarbeids-partnere	Barneskolene i bygdene, Atrå i Morgo, Tinn dialekt- og mållag, Norsk Industrierbeidermuseum/Tinn museum
Resultater	 1)Lansering av nettutstillingen «Målet kans» - www.tinnmaalet.no 2)Årlig dialektkonkurranse i samarbeid med lokalavisa - Tinndølmeta 3)Gjennomslag for forslag om etablering av dialektpris i Tinn kommune

Veien videre	1) Nettutstillingen vil driftes videre av Atrå i Morgo. 2) Arbeidet med fokus på tinnmålet vil fortsette gjennom arbeidsgruppa Fokus på tinnmålet 3) Tinn kommune har i samarbeid med Tinn dialekt- og mållag utarbeidet retningslinjer for dialektprisen, som vil bli delt ut første gang i 2016
--------------	---

3.6. Møteplasser

Hva	Etablering av familiearrangementet «Bygdenes Mesterlag»
Hensikt	Skape en møteplass for folk i alle aldre på tvers av bygdegrenser. Styrke samholdet i bygdene.
Samarbeids-partnere	Blefjell IL, Tinn IL, Fjellguten skilag, Miland IL, Speidergruppa i Atrå/Austbygde
Resultater	 Arrangementet har blitt et symbol på Bygdemellomprosjektet og ble etterlyst av deltakerne selv nå i avslutningsåret til Bygdemellom.
Veien videre	Arrangementet vil forhåpentligvis bli videreført som et samarbeid mellom idrettslagene og speidergruppa

3.7. Aktivitetstilbud for barn og unge

Hva	Arbeid for utvidet skibusstilbud og etablering av ballbinge
Hensikt	Å legge til rette for økt aktivitet blant barn og unge og tilgang til etablerte nærmiljøanlegg
Samarbeids-partnere	Bussjåførene, Tinn ungdomsråd, Austbygde utviklingslag
Resultater	1) Tilbud om skibuss hver onsdag i fire sesonger fra Hovin til Bakkhustrekket i Tessungdalen 2) Skibuss fra Austbygde til Gaustablikk i sesongen 2016 i samarbeid med Ungdomsrådet 3) Støtte til etablering av ballbinge i Austbygde
Veien videre	1 og 2) Ungdomsrådet tar arbeidet med finansiering av skibuss til Gaustablikk videre, og skibuss fra Hovin til nærmiljøanlegget i Tessungdalen vil sannsynligvis bli behovsprøvd, da det var få ungdommer som benyttet seg av tilbudet siste sesong. Blefjell IL er aktuell aktør. 3) Austbygde utviklingslag har fått innvilget spillemidler til ballbingen, og laget holder i den videre prosessen

3.8. Nettverksbygging

Hva	Bygdemellom som nettverksbygger
Hensikt	Å utvide kommunens og utviklingslagenes kompetanse ved å delta på samlinger knyttet til ulike fagområder, knytte kontakter for framtidig samarbeid, følge med på hva som skjer innen stedsutvikling i fylket for øvrig og på nasjonalt plan
Resultater	Bygdemellom har deltatt i ulike nettverk, som for eksempel LUK-satsingen på sykling, sykkelkommunenettverket, UU-turveier. Prosjektet har knyttet kontakter med andre fylker med tanke på framtidig samarbeid om prosjekter i fjellregionen, sykkelturisme og har stått for flere møter der aktører samles
Veien videre	Kompetansen Bygdemellom har opparbeidet seg og kontaktene som er knyttet underveis i prosjektet, vil komme kommunen til gode bl.a. i arbeidet med sykkel- og boligplan og vil også være en styrke for utviklingslagene i det videre arbeidet med bygdeutvikling

4. Vurdering av måloppnåelse

Bygdemellom har hatt følgende prosjektmål:

4.1. Prosjektmål 1

I løpet av prosjektperioden skal det skapes 5 varige aktiviteter for ungdom i bygdene. Prosjektet skal bidra til identitetsskapende tiltak, herunder styrking og utvikling av allerede eksisterende tilbud.

Vurdering av måloppnåelse/resultater:

Bygdemellom har samarbeidet med utviklingslagene og idrettslagene i bygdene og Tinn ungdomsråd om aktiviteter som er rettet mot barn og unge, bl.a. ballbinge i Austbygde, tilbud om skibuss fra Hovin til Bakkhustrekket i Tessungdalen og fra Austbygde til Gaustablikk, planlegging av gang- og sykkelvei, undervisning om kulturlandskap og bevissthet rundt talemålet i Tinn. Bygdemellom har også vært pådriver for at badet i Atrå skulle gjenåpne, invitert skolene til medvirkning/innspill prosjektskisse for gang- og sykkelvei og stått for det årlige familiearrangementet «Bygdenes mesterlag» gjennom hele prosjektperioden.

Det er i samarbeid med andre aktører skapt «varige aktiviteter» som f.eks. «Målet kans» - en nettside om talemålet i Tinn, men samtidig har ikke Bygdemellom alene hatt fokus på å etablere nye aktiviteter. Bygdemelloms rolle har snarere vært å støtte opp om de arenaene som finnes og styrke bruken av disse. Vi registrerer likevel at bl.a. idrettstilbudet i bygdene er blitt styrket i løpet av prosjektperioden, f.eks. fotball- og langrennstilbudet, og det er en sterk bevissthet om behovet for aktivitetstilbud for barn og unge i deres i nærmiljø. Den økte aktiviteten vi ser i dag, skyldes ikke prosjektet Bygdemellom. Men tilbudet er avhengig av ildsjeler og engasjerte foreldre og barn. Aktive bygder med grendelag, utviklingslag og idrettslag i samspill med tidsbegrensede prosjekter som Bygdemellom, er med på å skape og vedlikeholde det lokale engasjementet som er avgjørende for et varig aktivitetstilbud.

Lansering av nettutstillingen «Målet kans» på Atrå barne- og ungdomsskole

4.2. Prosjektmål 2

Etter endt prosjektperiode skal det i hver av bygdene Atrå, Austbygde og Hovin være planlagt og tilrettelagt for gjennomgangsbolig og/eller boligtomter.

Vurdering av måloppnåelse/resultater:

Bygdemellom brukte en del tid på å finne strategier for å nå dette målet. Styringsgruppa så at det var et behov i lokalbefolkningen og blant politikere og administrasjon for samlet informasjon rundt boligsituasjonen i Tinn og mulighetene for boligutvikling i distriktene. Bygdemellom sto bak et seminar om boligutvikling i bygdene våren 2014 i samarbeid med planavdelingen i Tinn kommune og Telemark fylkeskommune. Gjennom seminaret satte vi fokus på utfordringer og muligheter i bygdene i Tinn når det gjelder satsing på boliger og løftet fram aktuelle problemstillinger og utfordringer. Seminaret samlet 65 deltakere både fra Tinn, Notodden, Fyresdal og Kongsberg, i tillegg til foredragsholdere fra Husbanken, Distriktsenteret, ulike arkitektkontorer i Grenland og Oslo, Vinje kommune m.fl. Seminaret bidro til å sette boligetablering i Tinn på dagsorden, og som en oppfølging av seminaret, har Bygdemellom samarbeidet med planavdelingen i kommunen om igangsettelse av kommunedelplan for Atrå. Bygdemellom har også hentet opp igjen prosjektet om prøvebolig i Hovin, som fikk midler av Husbanken i 2012. Etter noen runder med ulike aktører i kommunen, er videre prosjektering av boligprosjektet igjen lagt på is, men det kunne være mulig å realisere enten i Hovin eller andre steder i kommunen dersom man finner vilje og finansiering til det.

I løpet av prosjektperioden har ikke Bygdemellom kommet dithen at det er planlagt og tilrettelagt for gjennomgangsbolig og/eller boligtomter i alle de nevnte bygdene. Men det finnes ledige tomter og muligheter for spredt boligbygging i alle bygdene, og kommunen er i gang med kommunedelplan for Atrå, der boligbygging i sentrumsnære strøk er et viktig tema.

4.3. Prosjektmål 3

Prosjektet skal ferdigstille utredningen av gang og sykkelstier langs Tinnsjøen og ha etablert samarbeid med de andre aktørene både i Telemark fylke og nasjonalt.

Vurdering av måloppnåelse/resultater:

Våren 2014 engasjerte Bygdemellom Feste Landskap Grenland til å lage en projektskisse for gang- og sykkeltrasé mellom bygdene Atrå og Austbygde. Projektskissen ble ferdigstilt høsten 2014. Både i forkant, underveis og etter at projektskissen ble ferdigstilt, har Bygdemellom hatt flere møter med Telemark fylkeskommune om mulighetene videre. Dette resulterte bl.a. i deltakelse i LUK-programmet og støtte til forstudien «Fokus på sykkel og turistveiforbindelser Sandvenområdet».

Bygdemellom har videre hatt flere møter med nasjonale, regionale og lokale aktører innen sykkelturisme for å løfte sykkelturen i Tinn og omkringliggende områder, bl.a. gjennom sykkelruta «Hardangervidda rundt» og merking av regionale sykkeltraséer som vil kunne knyttes til de nasjonale sykkelrutene. Bygdemellom var våren 2016 med på Statens vegvesens nettverkssamling for sykkelkommuner i Region Sør og har i etterkant av dette fått gjennomslag for at Tinn kommune skal utarbeide sykkelplan.

Befaring med Feste Landskap og ViaNova ifbm projektskisse gs-veg Austbygde - Atrå

4.4. Prosjektmål 4

Prosjektet skal i samarbeid med andre aktører legge til rette for mer trafikk på Tinnsjøen og for utvikling av en ny båthavn.

Vurdering av måloppnåelse/resultater:

Bygdemellom støttet Tinn baatforening i arbeidet med å få etablert en båthavn i Atrå. Reguleringsplanen er ferdigstilt. I samarbeid med Sigurdsrud Grannelag ga Bygdemellom ut heftet «Dampskipsbryggene ved Tinnsjø» høsten 2014, som bidrar til å øke forståelsen for hvor viktig Tinnsjøen har vært historisk sett, hvordan bygdene har utviklet seg, og i tillegg legger heftet til rette for at folk kan oppsøke de gamle bryggene med båt eller til fots. Tidlig i prosjektperioden samarbeidet Bygdemellom med den nyetablerte båthavna på Sjøtveit i Austbygde om ulike tiltak for å tilrettelegge for økt småbåttrafikk på Tinnsjøen. Planene om en flytebrygge for gjestebåter i Atrå ble skrinlagt, men ble erstattet med etableringen av en fast båthavn i regi av Tinn baatforening.

Bygdemellom har med de ovenfor nevnte aktivitetene, bidratt til å legge til rette for økt aktivitet på Tinnsjøen og for utvikling av en ny båthavn.

4.5. Prosjektmål 5

Prosjektet skal inkludere innvandrere i alle tiltakene for barn og unge, bl.a. gjennom samarbeid med Mandheimen statlige asylmottak.

Vurdering av måloppnåelse/resultater:

Alle aktiviteter i regi av Bygdemellom har vært åpne for alle, og invitasjonene har gått bredt ut. Prosjektaktivitetene i Bygdemellom er riktignok konsentrert rundt bygdene i Tinn, og engasjementet er størst blant folk som bor i eller føler tilhørighet til bygdene. Prosjektet har hatt et spenn i aktiviteter som vi ser har vekket interesse hos ulike målgrupper, men det har vært en utfordring for prosjektet å finne arenaer som er rettet spesielt mot unge innvandrere. Samtidig arbeider de enkelte utviklingslagene bevisst for inkludering og er viktige aktører når det gjelder å skape møteplasser for alle, både de med lang fartstid i Tinn og nye og eldre innflyttere. Ulike lag og foreninger har de

senere årene også stått bak flere arrangementer rettet spesielt mot beboere på Mandheimen asylmottak. Som prosjekt har Bygdemellom ikke hatt noen tydelig profil når det gjelder inkludering av innvandrere spesielt, men har likevel vært en åpen og inkluderende arena, også gjennom de samlende aktivitetene som utviklingslagene har stått for.

4.6. Prosjektmål 6

Prosjektet skal styrke unge uføre slik at det blir minst 5 % færre uføre i målgruppen «personer under 40 år».

Vurdering av måloppnåelse/resultater:

Gjennom diverse folkehelseiltak som arbeidet med gang- og sykkelveier, LUK-satsinga, arbeidet for tilrettelegging av turområder, skilting og merking, skiaktivitetsdager, busstilbud til skianlegg, bygdedagen «Bygdenes mesterlag», støtte til etablering av båthavn osv har prosjektet bidratt i positiv retning når det gjelder folkehelse og det å få unge og eldre mennesker i aktivitet.

Fra familiearrangementet Bygdenes Mesterlag

4.7. Konklusjon måloppnåelse og målgrupper

Bygdemellom har skapt gode samarbeidsforhold, bidratt til at unge får eierskap til og positive opplevelser på stedet de vokser opp, arbeidet for økt helsegevinst ved at det på sikt blir tilrettelagt for at folk i alle aldre skal kunne gå og sykle mer, medvirket til at planverket kommer på plass og, gjennom å skape økt aktivitet, å fokusere på samarbeid og vedvarende arbeid med bygdeutvikling, bidratt til økt trivsel og at flere blir boende i Tinn. Det er videre skapt en bevissthet om at stedsutvikling er kontinuerlige prosesser.

Prosjektet har hatt barn og unge som primær målgruppe. Samtidig har prosjektet hatt fokus på å sette i gang langsiktige prosesser, og for denne målgruppa kan arbeidet virke tungt når resultatene er usikre og ligger langt fram i tid.

4.8 Bolysttilskuddet

Bolysttilskuddet har hatt stor betydning for prosjektet. Tilskuddet har bidratt til at Bygdemellom har vært en del av et verdifullt nettverk av andre liknende (og også helt ulike) prosjekter og fått glede og nytte av kompetansen som finnes og opparbeides i alle disse prosjektene. Videre har bolysttilskuddet gitt prosjektet mulighet til å gjennomføre de tiltakene prosjektet har sett som nødvendige. Og ikke minst bidro tilskuddet til at Bygdemellom fikk styrke og selvtillit ved at de temaene som prosjektet løfter fram, vurderes som viktige i nasjonal sammenheng.

5. Videreføring

Styringsgruppa for Bygdemellom var helt fra oppstarten av prosjektet i januar 2013 opptatt av hvordan det arbeidet som ble igangsatt gjennom prosjektet, skulle videreføres etter endt prosjektperiode. Bygdemellom har i prosjektperioden fungert som en koordinerende instans og har hatt en pådriverrolle overfor utviklingslagene i bygdene på noen utvalgte områder, som skissert ovenfor. Dette er innsatsområder som dreier seg om stedsutvikling og økt bostedsattraktivitet, og som krever langsiktig arbeid og kontinuerlig innsats for at man skal oppnå synlige resultater.

Bygdemellom har i løpet av prosjektperioden spilt aktivt på lag med utviklingslagene og etter hvert fått et overblikk over interesser og tiltak og hva som rører seg i de ulike bygdene. Utover det lokale engasjementet, har prosjektet også deltatt på en rekke regionale og nasjonale kurs, seminarer og arrangementer der stedsutvikling, stedsinnovasjon og stedsattraktivitet, bolyst, turisme, folkehelse, nærmiljøfriluftsliv, lokalmat og prosjektstyring har stått på dagsorden. De samlede erfaringene og nettverket som følger av dette, har kommet de lokale utviklingsprosjektene i bygdene i Tinn til gode, og de ulike lagene og foreningene vil kunne basere sitt arbeid videre på dette. I kapittel 3 «Aktiviteter» har vi skissert veien videre for de ulike delprosjektene og tiltakene.

Samtidig som mange av tiltakene vil bli tatt videre av ulike lag og foreninger, har styringsgruppa for Bygdemellom sett behovet for et kontaktpunkt som på fast basis kan følge opp igangsatte stedsutviklingsprosjekter i bygdene og også se sammenhengen mellom ulike initiativ på Rjukan og i bygdene. Denne rollen er ikke minst viktig etter at Rjukan og Notodden i 2015 kom på Unescos liste over verdensarvsteder. Bygdene er innfallsporter til verdensarvområdet Rjukan og har både et stort ansvar for og mange muligheter til å legge til rette for økt besøk, næringsutvikling og å skape attraktive bosteder. Styringsgruppa har på bakgrunn av dette vært pådriver overfor kommunen for at rollen som steds- og bygdeutvikler blir videreført, dvs. en samfunnsutviklerfunksjon som koordinerer arbeidet med andre utviklingstiltak i bygdene, som ser ulike initiativ i sammenheng og er en drahjelp for frivillige lag og foreninger og har fokus på bygdene i Tinn som en del av verdensarvområdet. Styringsgruppa nådde ikke fram med forslaget om at dette skulle etableres som faste arbeidsoppgaver i kommunen, men det er skapt en økt bevissthet om at stedsutvikling ikke er noe som avsluttes med et prosjekt.

Til tross for at man ikke har lyktes med å knytte Bygdemelloms funksjoner til en fast stilling i kommunen, vil altså mange av oppgavene som Bygdemellom har holdt i og satt i gang gjennom prosjektperioden, ivaretas og videreføres av kommunen selv og av lag og foreninger som prosjektet har samarbeidet med. Dette var også en viktig forutsetning og premiss for prosjektet.

6. Erfaringer

6.1. Plassering, forankring og eierskap

Plasseringen av Bygdemellom i Enhet for plan, landbruk og miljøvern, med kontor plass på Landbrukskontoret i Atrå, har vært svært fordelaktig for prosjektet. Veien til bygdene er kort, og Landbrukskontoret er en naturlig møteplass for landbruk og andre næringer samt frivillige lag, foreninger og ildsjeler i bygdene. På samme måte er forankringen i planavdelingen og nærheten til leder av enheten av avgjørende betydning for å skape tette bånd mellom utviklingsarbeid i bygdene og planarbeidet i kommunen forøvrig. Samtidig er det utfordrende å skulle skape en god dynamikk mellom offentlig forvaltning og frivillig arbeid. Forventningene om at ting bør skje raskt, blir ikke alltid innfridd, og det kan lett oppstå misnøye med arbeidsformen som er valgt. Samtidig vil vi understreke at forankringen av prosjektet i kommuneadministrasjonen, har satt Bygdemellom i stand til å være en aktiv pådriver for at det kommunale planverket kommer på plass.

Bygdemellom er bygget opp som en paraply over utviklingslagene med representanter fra disse i styringsgruppa. Dette har vært en helt nødvendig forankring for at arbeidet blir ført videre etter endt prosjektperiode.

Prosjekteier er Tinn kommune. Forankringen i administrasjonen har vært god, da prosjektleder har vært ansatt i Enhet for plan, landbruk og miljøvern. Prosjektet kunne nok ha vært sterkere befestet blant politikere og i administrasjonen forøvrig. For at kommunen skal kunne ta ut gevinsten av prosjektet i etterkant, er det nødvendig med god innsikt i hvilken funksjon prosjektet har hatt. Den interne kunnskapen om prosjektet har riktignok økt i løpet av prosjektperioden, sammen med forventningene til at de ulike tiltakene som er satt i gang av prosjektet, på sikt skal kunne realiseres.

6.2. Prosjektplan

Bygdemellom har vært et bredspektret prosjekt som skulle arbeide med mange ulike temaer. Tidlig i prosjektfasen så vi behovet for å spisse prosjektet, samtidig som det var vanskelig hvis man skulle unngå å miste Bygdemelloms funksjon av syne. Det å finne sin rolle blant andre aktører i lokalsamfunnet, har vært en utfordring for Bygdemellom, slik det sannsynligvis også er for andre tilsvarende prosjekter. Det er nok nødvendig med en justerbar prosjektplan og en styringsgruppe som er smidig i tankegangen, slik tilfellet har vært for Bygdemellom. Samtidig har den opprinnelige prosjektplanen vært et nyttig styringsdokument i alle diskusjoner og vurderinger av hvilke oppgaver som var naturlige å ta inn i prosjektet.

Etter endt prosjektperiode ser vi at Bygdemellom kanskje kunne hatt større gjennomslagskraft dersom kreftene hadde vært samlet om noen få konkrete oppgaver. Men som vi har vektlagt ovenfor, har Bygdemellom hatt sin styrke som en koordinerende instans, som har bidratt til å sette i gang prosesser, bistått med gjennomføring og vært en viktig sparringspartner både for kommunen og det frivillige.

7. Økonomi

7.1. Foreløpig regnskap

Nedenfor følger økonomirapport per 01.08.16. Revidert prosjektrekskap vil bli sendt innen 1. desember 2016, etter avslutning av de gjenstående delprosjektene.

	BUDSJETT NOK	REGNSKAP NOK		
HOVEDPOSTER		BILAGSFØRTE UTGIFTER PR. 01.08.16:	INNTEKTER:	FINANSIERINGSKILDE:
Delprosjekt 1: Gang- og sykkelstier og Tinnsjøen	950 000	411 812	98 000 37 000	Telemark fylkeskommune (LUK) Nasjonalt turskilt- og merkeprosjekt
Delprosjekt 2: Ungdom	250 000	175 998	20 000	Tinn sparebank
Delprosjekt 3: Boliger/stedsutvikling	200 000	92 370	20 664	Telemark fylkeskommune
Prosjektledelse	1 000 000	1 361 542	800 000 (tilsagn) 800 000 (tilsagn) 800 000 (tilsagn)	Telemark fylkeskommune Tinn kommune Kommunal- og moderniserings- departementet
SUM	2 400 000	2 041 722	2 574 709	